

TANTERV

HIT ÉS ERKÖLCSTAN – HIT GYÜLEKEZETE ÁLTALÁNOS ISKOLA 1-8. ÉVFOLYAM

Általános koncepció

A Hit Gyülekezete általános iskolai hit- és erkölcsstan óráinak tanterve nem egyedül az egyház tagjainak gyermekeihez szól, ezért az állami fenntartású iskolákban tanítandó hit- és erkölcsstan órák tananyagát úgy alakítottuk ki, hogy a társadalom bármely rétegéhez, közösségéhez, bármelyik egyházához vagy akár a vallásoktól távolabb álló, bármilyen világnézetű, akár nem hívő szülők gyermekei számára egyaránt igazán hasznos lehessen. Ezért nem felekezeti elkötelezettségű hittant, hanem inkább általános bibliaismeretet kívánunk tanítani. A Biblia vitathatatlanul európai kultúránk két fő gyökere, alapja közül az egyik, a görög-római örökség mellett. Megismerése nemcsak a hit és az erkölcs, hanem az általános műveltség, az irodalom, a történelem, a politikai élet szempontjából is nélkülözhetetlen. Kultúránkat, nyugati civilizációnkat nem lehet igazán megérteni a Szentírásban való tájékozottság nélkül.

Ennek ellenére hazánkban a Biblia általános ismerete még mindig jóval alacsonyabb szinten áll, mint Nyugat-Európában. Meggyőződésünk szerint a Szentírás történetei, tanításai és költészete önmagukért beszélnek. Míg a felekezetenként eltérő felfogások, értelmezések vagy dogmák nem mindig visznek közelebb a közös alapokhoz, addig maguk a bibliai elbeszélések civilizációnk egyetemes fundamentumaival ismertetik meg a tanulókat. Elegendő ezeket az egyes korosztályok számára érthető szinten megismertetni, és a gyerekek képesek lesznek maguk is kreatív módon, közös munkával, megbeszéléssel levonni a számukra aktuális és felfogható erkölcsi tanulságokat, következtetéseket.

Ezért célunk mind az alsó, mind a felső tagozatban a teljes Biblia nagy vonalakban történő áttekintése a tanulók korának megfelelő, számukra érthető szinten. Az alsó tagozatban ez bibliai képeskönyvek, munkafüzetek, játékok, a történetek színdarabszerű megjelenítése, bibliai rajzfilmek, filmek megtekintése, órai beszélgetések, interaktív munka keretében történik. A felső tagozatban egy, a teljes Szentírást (Ó- és Újszövetséget) hitelesen átfogó képregénysorozat (Action Bible) tankönyvként való használatával ismételnénk meg ugyanezt magasabb szinten. Mindkét korosztály esetében legalább annyira fontosnak tartjuk a Biblia és a róla való gondolkodás szeretetének kialakítását, mint az ismeretek átadását. Célunk, hogy ez a tantárgy egyik kedvencük legyen, mivel fontosabbnak tartjuk, hogy egész életükben pozitívan viszonyuljanak a Szentíráshoz, kedveljék azt, és később is gondolkodó emberként olvassák majd újra, mint hogy nagy mennyiségű, száraz, lexikális ismereteket sajátítsanak el.

Fontosnak tartjuk leszögezni, hogy a Hit Gyülekezete hitoktatói által tanított hit- és erkölcsstan tárgynak nem célja a gyermekek betérítése egyházunkba vagy világnézetük bármiféle adminisztratív kényszer útján (pl. osztályzással) történő megváltoztatása. Ehelyett a fent felsorolt célokat: a Biblia megismerését és megszeretését, a róla való kreatív, örömteli, élvezetes, modern és szabad gondolkodás kialakítását. Ezért egyházunk hit- és erkölcsstan óráit akár ateista vagy más vallásokhoz, felekezetekhez tartozó szülők gyermekei is bátran választhatják, mert különböző nézeteik, felfogásuk vagy vitatkozásuk miatt a legkevésbé sem kell a tanár esetleges diszkriminációjától, rosszallásától vagy rosszabb osztályzatoktól tartaniuk, ha az óra rendjét egyébként tiszteletben tartva aktívan és őszintén vesznek részt a téma feldolgozásában, a beszélgetésekben, játékokban.

Hitoktatóink valamennyien felsőfokú – főiskolai (BA) vagy egyetemi (MA) teológusi végzettséggel rendelkeznek, melyet a magyar állami akkreditációval rendelkező Szent Pál Akadémián szereztek négy vagy öt éves képzés keretében, melynek középpontjában szintén nem felekezeti jellegű dogmatika, hanem a Szentírás tényszerű, alapos ismerete áll. Alkalmasságukat a gyermekek tanítására azonban ezen felül is ellenőrizzük. Sokan közülük más irányú – számos esetben pedagógusi – felsőfokú végzettséggel is rendelkeznek.

Célok és feladatok

- A tantárgy célja a teljes ó- és újszövetségi Szentírás tartalmának, valamint az egyén, a család és a társadalom más csoportjai, a nemzet, az egyház és az egész emberiség számára szóló üzeneteinek megismertetése. Célunk, hogy a bibliai eseményeket történeti összefüggéseikben is megragadjuk, de mindenekelőtt, hogy a tanulók megismerjék a bibliai világszemléletet, amelyet a mindennapi élet döntéshelyzeteiben is sikerrel tudnak alkalmazni (felebaráti szeretet, egymás tisztelete, tolerancia, igazságosság stb.).
- A Biblia az emberi lét nagy kérdéseire adott isteni válasz. A zsidó-keresztény kultúra a mai napig erős befolyást gyakorol a nemzetek történelmére, sorsára. A Tízparancsolat még ma is a nyugati civilizáció szellemi-erkölcsi alapját képezi, részben ezen alapulnak állami törvényeink is. A tantárgy célja, hogy törvénytisztelő, család- és közösségcentrikus, kommunikatív, a társadalom polgári értékei iránt elkötelezett, azokat aktívan gyakorló személyek nevelését segítse elő.
- A diákok mellett, hogy tényszerű, pontos ismereteket szereznek a Bibliáról, annak transzcendens, történeti, kulturális, filozófiai stb. aspektusairól, kívánatos, hogy megértsék annak személyre szabott üzeneteit, kijelentéseit.
- A tantárgy célja -az is, hogy megvizsgáljuk, mit mond a Biblia világunkról, hogyan jellemzi annak jelenlegi állapotát, s hogy ezekkel kapcsolatban milyen transzcendens jellegű kérdések és válaszok fogalmazódnak meg benne. Célunk azonban korántsem pusztán elméleti oktatás: a bibliai világszemlélet arra is képessé teszi a befogadókat, hogy megszerzett ismereteiket a gyakorlati életben is hasznosítsák, világgépük összhangban álljon mindennapi életvitelükkel.

Törekszünk arra, hogy a diákok a Biblia üzeneteinek megismerése és elsajátítása által olyan pozitív életcélokkal tudjanak azonosulni, amelyek révén érett és értékes személyiségeké válnak, akik sikert érnek el családjukban, lakóhelyi- és munkaközösségükben, a társadalmi és gazdasági életben. Fontos célnak tekintjük, hogy a tanulók ne idegenedjenek el a mindennapi gyakorlati élettől sem, hanem az iskolát kreatív emberekként hagyják el, akikre a társadalom is tud építeni.

Fejlesztési követelmények

- A hit- és erkölcstan tantárgy fontos szerepet játszik az ismeretszerzési- és feldolgozási képesség kialakításában. Szükséges, hogy a tanulók ismereteket szerezzenek a bibliai időkről, saját szűkebb és tágabb környezetükről, tudják azt értelmezni, és válaszoljanak arra megfelelő erkölcsi norma kialakításával. Fontos, hogy az ismereteket önállóan is értelmezzék, belőlük következtetéseket tudjanak levonni. A különböző információk feldolgozása során képesek legyenek véleménynyilvánításra, következtetések és tanulságok levonására. A tananyag feldolgozása során ismerjék meg azokat az elemzési, értelmezési szempontokat, értékrendeket, amelyek alapján képesek lesznek kialakítani véleményüket személyekről, helyzetekről, eseményekről, intézményekről.
- A hit- és erkölcstan tantárgynak szerepe van abban is, hogy a tanulók gyakorlatot szerezzenek a szóbeli közlés területén, történetek elbeszélésében. Legyenek képesek rövid beszámolót, vázlatot, tudósítást írni a környezetükben zajló eseményekről az elsajátított szemléletmód alkalmazásával.

Tankönyvek - alsó tagozat

- Biblia (csak 2. osztálytól – lehetőség szerint Károli Gáspár fordítását ajánljuk)
- Orbán Katalin, Soós Judit, Sztán-Kedves Éva: Bevezetés a Biblia világába I. Budapest, 2014., Patmos Records.
- Orbán Katalin, Soós Judit: Bevezetés a Biblia világába 2. Budapest, 2014., Patmos Records.
- Szula Edit: Aranykönyv, Kedvenc bibliai történeteim 1-5. sorozat, Visual Games Kiadó
- Action Bible, Patmosz kiadó
- Az Aranykönyv feldolgozását segítő munkafüzetek.

Egyéb segédanyagok az alsós oktatók számára

- Superbook (rajzfilmsorozat)
- Hanna-Barbara: A Biblia világa (rajzfilmsorozat)

Tankönyvek - felső tagozat

- Csalog Eszter, Grüll Tibor, Hack Márta: A Biblia világa 1. Budapest, 2014., Patmos Records.
- Csalog Eszter, Grüll Tibor, Hack Márta: A Biblia világa 2. Budapest, 2014., Patmos Records.
- Biblia (lehetőség szerint Károli Gáspár fordítását ajánljuk)
- Action Bible, Patmosz Records.
- Ajánlott: Yohanan A. és Michael Avi-Y.: Bibliai Atlasz. (Carta Jeruzsálem) Szent Pál Akadémia, 1999.

ALSÓ TAGOZAT

1. ÉVFOLYAM: A TELJES BIBLIA BEVEZETŐ ÁTTEKINTÉSE

ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

Megismerkedés a teljes Bibliával. Az ismertebb ó- és újszövetségi történetek megértése. A történetek dramatikus feldolgozása tanári irányítással. A történetek élményszerű rajzos megjelenítése. Játékos feladatok, rejtvények, bibliai rajzfilmek.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
Ószövetség A Teremtéstől az ősatyákig	A Teremtés	1
	Bűnbeesés	1
	Noé	1
	Ábrahám, az ősatya	3
	József	2
Fogság és szabadulás	Mózes	1
	Kivonulás Egyiptomból	3
	Tízparancsolat és a Törvény	2
Honfoglalás	Az ígéret földje (Józsué, Ráháb, Jerikó)	2
Bírák	Izrael bírái (Gedeon, Sámson, Sámuel, stb)	3
Izrael első királyai	Saul, az első király	1
	Egy betlehemi pásztorfiú	1
	Dávid és Góliát	1
	Salamon	1
Kedvenc bibliai szereplőink	Pl.: Jónás, Dániel, Eszter, stb	2
Újszövetség	Hogyan éltek az emberek Jézus korában?	2
	Jézus születése	2
	Jelek és csodák	4
	A Tanító	2
	Jézus szenvedése és halála	1
	Jézus feltámadása és menybemenetele	1
	Összesen	37

A továbbhaladás feltételei

A diák tudja korának megfelelően saját szavaival elmondani az egyes bibliai történetek tartalmát, ismerje főszereplőit! Az órán tanult rövid bibliai igeszakaszok ismerete.

2. Évfolyam: ÓSZÖVETSÉG 1. – A TEREMTÉSTŐL IZRAEL HONFOGLALÁSÁIG
ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

A hallott történetek képi megjelenítése. Rövidebb bibliai szakaszok megtanulása órai keretek között. Az ismeretek elmélyítése vetélkedők, szerepjátékok által. A történetek dramatikus feldolgozása, főbb szereplők karakterének feldolgozásával. Rejtvények, rajzfilmek, dalok.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
A Teremtéstől Ábrahámig	A Teremtés	2
	Káin és Ábel	1
	Noé bárkája	2
	A bábeli torony	1
	Ábrahám elhívása	1
	Szodoma és Gomora	1
	Izsák és Ismáel	1
	Ábrahám hite	2
Izsáktól Józsefíg	Izsák és Rebeka	1
	Jákób élete	3
	József álmai	1
	József Egyiptomban	2
	József és testvérei	2
Mózesről Bálámig	Mózes születése	1
	Mózes, a szabadító	1
	Egyiptomi csapások	1
	Kivonulás Egyiptomból	2
	A Vörös-tenger kettéválik	1
	Vándorlás a pusztában	1
	Tízparancsolat és a törvény	3
	Kánaán megkémlelése	1
	Csodák a sivatagban (Az érc kígyó, Bálám számar)	2
Honfoglalás	Józsue	2
	Ráháb és a kémek	1
	Jerikó ostroma	1
	Összesen:	37

A továbbhaladás feltételei

A diák tudja korának megfelelően saját szavaival elmondani az egyes bibliai történetek tartalmát, ismerje főszereplőit! Az órán tanult rövid bibliai szakaszok ismerete.

3. évfolyam: ÓSZÖVETSÉG 2. – A BÍRÁK KORÁTÓL A PERZSA BIRODALOMIG ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

Az ismeretek mélyítése rejtvények, szerepjátékok, vetélkedők által. A hallott történetek képi, dramatikus megjelenítése. Rövidebb bibliai szakaszok megtanulása órai keretek között. Az ismeretek elmélyítése. A tanult történetek lényegének kiemelése. Rejtvények, rajzfilmek, dalok, játékos feladatok.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
Bírák kora	Gedeon	1
	Sámson	1
	Sámson és Delila	1
	Ruth	1
	Sámuel	1
	A filiszteusok és a frigyláda	2
Saul és Dávid	Saul, az első király	1
	Egy betlehemi pásztorfiú	1
	Dávid és Góliát	1
	Dávid élete	3
	Dávid, a király	2
Salamontól Eszterig	Salamon, a bölcs király	3
	Királyok és próféták	4
	Illés és Elizeus	4
	Jónás	1
	Fogságra vitel	2
	Dániel és barátai	3
	Eszter királynő	2
Bibliai idők életmódjáról	Életmód, szokások, foglalkozások Pénz, súly, mértékegység	3
	Összesen:	37

A továbbhaladás feltételei

A diák tudja korának megfelelően saját szavaival elmondani az egyes bibliai történetek tartalmát, ismerje főszereplőit! Az órán tanult rövid bibliai szakaszok ismerete. Tudjon felsorolni ószövetségi könyveket.

4. évfolyam: AZ ÚJSZÖVETSÉG ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

Tájékozódás a Bibliában. A Biblia használata tanári segítséggel. Az ismeretek mélyítése szerepjátékok, vetélkedők által. A hallott történetek képi, dramatikus megjelenítése. Rövidebb bibliai szakaszok megtanulása. A tanult történetek lényegének kiemelése. Rejtvények, rajzfilmek, dalok, játékos feladatok.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
Malakiástól Keresztelő Jánosig	A római és az izraeli életmód közötti különbségek A Makkabeusok története	3
Evangéliumok	Az Evangéliumok és szerzőik	1
Jézus	Az ígélet Keresztelő János Jézus születése	1 1 1
Jézus szolgálatának kezdetek	Jézus megkeresztelkedése Jézus a pusztában Jézus kiválasztja első tanítványait	1 1 1
Jézus szolgálata Csodák és jelek	Gyógyítások, szabadítások, halottak feltámasztása Kánai menyegző, Kenyérszaporítás, Csodálatos halfogás	3 2 1
Példázatok	A természet erői fölötti csodák (pl: vihar lecsendesítése) Isten országáról, Önmagáról,	2 2 1
Tanítások	Hitről, Az Ige hasonlatai Hegyi beszéd Mi Atyánk	1 1 1

Jézus halála és feltámadása	Jézus szenvedése	1
	Keresztre feszítése és halála	1
	Feltámadása és mennybemenetele	1
Apostolok cselekedetei Az evangélium terjedése Pál apostol	Pünkösd	1
	Péter és János a Templomban	1
	Filep és a szerezcsen komornyik	1
	Kornéliusz megtérése	1
	Pál elhívása és megtérése	3
	Pál szolgálata A gyülekezetek növekedése	2
	Összesen:	37

A továbbhaladás feltételei

A diák tudja az evangéliumok sorrendjét! Tudja Jézus életének jelentősebb eseményeit, csodáit, legfontosabb tanításait, példázatait tanári segítséggel. Az evangéliumi történetek kikeresése a Bibliából.

FELSŐ TAGOZAT

5. ÉVFOLYAM: A TELJES BIBLIA BEVEZETŐ ÁTTEKINTÉSE

ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

Az ismertebb ó- és újszövetségi történetek korosztálynak megfelelő megismertetése. A történetek megbeszélése interaktív munka keretében, a témák illusztrálása képregény-Biblia és filmek felhasználásával.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
Isten bemutatkozik	Az univerzum és az ember teremtése. Ádám az Édenkertben. A bűnbeesés. Káin és Ábel. Noé bárkája. Babel tornya és a Föld benépesítése. Ábrahám és családja – lépés az ismeretlenbe József élettörténete: Börtöntől a trónig	6
A Tízparancsolat	Egyiptomi szolgaság és szabadulás: Mózes, a szabadító. Átkelés a Vörös-tengeren. A Tízparancsolat A kémek kiküldése Kánaánba Bálám szamara	4
Kánaán elfoglalása és a bírák kora	Jerikó ostroma – Ráháb és a kémek Sámson és Delila Sámuel és az elrabolt frigyláda	3
Saul és Dávid	Dávid és Góliát Jonatán, az igaz barát Saul király üldözi Dávidot Dávid királysága és zsoltárai	4
Salamontól Dánielig	A bölcs király, Salamon Illés és Elizeus csodái Jónás, az engedetlen próféta A babiloni fogság Eszter királynő – népe megmentője Dániel az oroszlánok vermében. A tüzes kemence.	6
Jézus szolgálata	Jézus születése, élete, tanítványai Jézus tanításai, példázatai Jézus csodái, gyógyításai Mégváltás, kereszthalál, feltámadás	4
A kereszténység terjedése	A hit terjedése: pünkösöd, próbatételek, csodák. Péter apostol Pál apostol a kitartás példája	6
Tanácsok a sikeres élethez	Az apostolok levelei.	4
	Összesen:	37

A továbbhaladás feltételei

A diák tudja saját szavaival elmondani az egyes bibliai történetek tartalmát. Szóbeli és írásbeli felelet meghatározott memoriterek alapján. Az értékelésben az ösztönzés a cél, a diák órai munkáját, aktivitását is figyelembe véve.

6. ÉVFOLYAM: AZ ÓSZÖVETSÉG

ÉVI ÓRASZÁM: 37

Belépő tevékenységformák

Fontos bibliai események megismertetése az ószövetségi történetek alapján. Közös bibliaolvasás és értelmezés, csoportos órai munka. A tanulságok közös megbeszélése, értelmezése.

Témakörök	Tartalmak	Óraszám
Kezdetben	Isten, a látható és a láthatatlan világ alkotója. (Időutazás a Bibliai korába - Móra kiadó) Isten teremtő szava. A teremtés napjai. Isten keze nyoma a teremtett világban. A törvényszerűségek haszna. (pl. KRESZ-szabályok). Rend és rendellenesség a természetben és az emberi világban.	3
Egységben Istennel	A bűnbeesés története. A bűn meglétének jelei, bizonyítékai a világban. Az első gyilkosság. Káin és Ábel: felelős vagyok-e a másikért?	2
Az özönvíz előtt	Láamek és a bosszúállás Az erőszak elterjedése és az özönvíz.	1
Az özönvíz után	Noé és a szivárvány szövetsége. Bábel tornya – nyelvek, népek eredete.	1
Ábrahám és leszármazottai	Sikerek, kudarcok, megpróbáltatások az ősatyák életútjában. a.) Ábrahám ígéreteket kap Istentől. b.) Izsák kútjai. Hol boldogulok? Küzdelem a megélhetésért az ígéret földjén. c.) Jákób és Ézsau. Jákób az Izrael nevet kapja. Tizenkét fia. d.) József és testvérei. József felemelkedésének útja. Kibékülés testvéreivel. Jákób családja Gósenben	6
Egyiptomban	Élet Egyiptomban. Igazságtalanság, elnyomás, út a szabadságba.	3